

УДК 658

*Хилько І. І.,
старший викладач кафедри економічної кібернетики,
комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Славська О. Ю.,
здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет*

СИСТЕМИ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В МЕНЕДЖМЕНТІ

В умовах постійних змін у сучасному бізнес-середовищі та швидкого розвитку технологій, проблема прийняття управлінських рішень є досить актуальною у всіх галузях. Керівництво підприємств потребує ефективних систем та методів для оптимального управління ресурсами та вирішення стратегічних завдань.

Особливості управлінських рішень у цілому та процеси їх розробки зокрема висвітлені у роботі багатьох вітчизняних учених: Ходзицька В. В., Шульга О. А., Шоробура І. М., Рудніченко Є.М., Сіменко І. В., Сокурєнко І.А., Хміль Ф. І., Шегда А. В. та ін. Але незважаючи на широке висвітлення даної проблеми є необхідність поглиблення досліджень цієї теми.

Останні дослідження акцентують увагу на ролі інтегрованих інформаційних систем в процесі управління. Досягнення у сфері штучного інтелекту виявляють потенціал для автоматизації та оптимізації прийняття рішень. Важливість аналізу даних, врахування ризиків та використання стратегічних моделей відзначаються як ключові елементи управлінського процесу.

Управлінські рішення – це рішення, які забезпечують керівництво організацією, здійсненням контролю та впливом на діяльність працівників з метою досягнення поставлених цілей. Вони є основою для ефективного управління та успішної реалізації стратегії організації [1].

Термін СППР (DSS-Decision Support System) виник у 70-х роках і належить Горрі та Мортону, хоча перше покоління СППР мало чим відрізнялось від традиційних управлінських інформаційних систем, і тому замість СППР часто використовувався термін «системи управлінських рішень». СППР – інтерактивні автоматизовані системи, що допомагають особам, які приймають рішення,

використовувати дані і моделі для розв'язання неструктурованих і слабоструктурованих проблем [2].

Всі методи управлінського прийняття рішень можна класифікувати в три основні групи: неформальні (евристичні), колективні і кількісні.

Неформальні (евристичні) методи прийняття рішень ґрунтуються на аналітичних здібностях осіб, які приймають рішення. Ці методи включають в себе логічні прийоми та методіку вибору оптимальних рішень керівником, засновану на теоретичному порівнянні альтернатив з використанням накопиченого досвіду. Управлінська практика свідчить про те, що ці неформальні методи широко використовуються в процесі прийняття та реалізації рішень.

Неформальні методи ґрунтуються переважно на інтуїції менеджера. Їх перевагою є швидкість у прийнятті рішень; однак недолік полягає в тому, що ці методи не гарантують відсутність помилкових (неефективних) виборів, оскільки інтуїція може іноді бути ненадійною.

Колективні методи обговорення та прийняття рішень визначаються основним моментом у процесі спільної роботи над управлінськими вирішеннями – визначенням учасників цього процесу. Це зазвичай тимчасовий колектив, що включає як керівників, так і виконавців. Основними критеріями вибору учасників для формування такої групи є їхня компетентність, здатність до розв'язання творчих задач, конструктивне мислення і комунікабельність. Колективні форми спільної роботи можуть приймати різні форми, такі як засідання, наради, робота в комісії і т.д. Один із широко використовуваних методів колективного прийняття управлінських рішень – це "мозковий штурм" або "мозкова атака", що передбачає спільне генерування нових ідей та подальше узгодження рішень.

Методи кількісного прийняття управлінських рішень ґрунтуються на науково-практичному підході, який передбачає визначення оптимальних рішень через обробку значної кількості інформації. Важливу роль у цьому відіграє створення інформаційних систем підтримки прийняття рішень адаптованих до навколишнього середовища. У СППР застосовують експертні оцінки, нейронні мережі, алгоритми м'яких обчислень, методи оптимізації, регресійний аналіз, байєсівські моделі та методи [3].

Отже, управління бізнесом у сучасному світі вимагає від керівників високої ефективності та швидкості в управлінських рішеннях. Системи та методи прийняття управлінських рішень є невід'ємними елементами цього процесу. Таким чином, поєднання сучасних технологій та ефективних методів стає ключем до успіху в управлінні. Вдосконалення бізнес-процесів через ці системи та методи призводить до зростання конкурентоспроможності та адаптації до змін в бізнес-середовищі.

Список використаних джерел:

1. Стеценко Т. О., Тищенко О. П. *Управління регіональною економікою : навчальний посібник*. Київ : КНЕУ, 2009. 471 с.
2. Василенко В. О., Ткаченко Т. І. *Стратегічне управління : навчальний посібник*. Київ : ЦУЛ, 2003. 396 с.
3. Бідюк П. І., Тимощук О. Л., Коваленко А. Є., Коршевнюк Л. О. *Системи і методи підтримки прийняття рішень : підручник*. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 610 с.

УДК 65.016.7:338.48

Цвілий С.М.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туристичного, готельного та
ресторанного бізнесу,

Мамотенко Д.Ю.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туристичного, готельного та
ресторанного бізнесу,

Корнієнко О.М.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туристичного, готельного та
ресторанного бізнесу,

Національний університет «Запорізька політехніка»

**СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ В АНТИКРИЗОВОМУ
МЕНЕДЖМЕНТІ КОМПАНІЙ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ**

У зв'язку з кризовими явищами, які негативно позначилися на темпах розвитку компаній індустрії туризму, важливого значення набуває стратегічний аналіз, в результаті реалізації якого мають бути розроблені управлінські рішення, спрямовані на підвищення